

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

A. De gældende regler

De gældende regler for Teknologinævnet er fastsat ved lov nr. 272 af 6. juni 1985 med senere ændringer, jf. lovbeholdning nr. 925 af 30. december 1989.

Hensigten med loven var at oprette et af statsmagten uafhængigt nævn til vurdering af ny teknologi. Nævnet består af 15 medlemmer inklusive formanden, og alle beskikkes for en periode på indtil 3 år.

Undervisningsministeren, nu forskningsministeren, foranlediger nævnet nedsat og beskikker medlemmerne, som bliver udpeget af organisationer, der er teknologikyndige eller brugere af den moderne teknologi.

Ifølge loven nedsættes efter hvert folketingsvalg et særligt folketingsudvalg på 9 medlemmer til at følge nævnets arbejde og sikre dets uafhængighed. Dette udvalg udpeger 4 medlemmer til nævnet, hvoraf det ene beskikkes til formand.

Teknologinævnet beslutter, hvilke teknologiske emner og problemer, der skal undersøges nærmere, og beder kyndige journalister, forskere eller andre foretage en undersøgelse af og udarbejde en redegørelse for problemstillingerne. Disse udredninger offentliggøres og danner ofte grundlag for den offentlige debat. Undertiden ses debatten i medierne og undertiden er debatten bred og folkelig, idet også de folkelige oplysningsforbund deltager med økonomisk støtte fra Teknologinævnet.

Særligt kendte og anerkendte er de store konsensuskonferencer, som nævnet arrangerer. Ved disse konferencer kommer såvel lægmandssynspunkter som ekspertudsagn frem i debatten.

B. Baggrunden for lovforslaget

Loven var midlertidig og indeholdt en revisionsbestemmelse, hvorefter den skulle revideres i folketingsåret 1988-89. I 1988 blev lovrevisionen udskudt, og det samme skete i 1989, hvor revisionen blev udskudt til folketingsåret 1994-95.

I 1993 iværksatte Teknologinævnet, i enighed med Folketingets Udvalg vedrørende et teknologinævn, en evaluering af nævnet. Denne rapport forelå den 1.

september 1993. Hensigten med evalueringen var blandt andet, at den skulle kunne danne grundlag for en anbefaling fra folketingsudvalgets side om nævnets fremtidige virke. Det viste sig imidlertid ikke muligt at nå til politisk enighed herom.

Derfor nedsatte forskningsministeren i sommeren 1994 et hurtigtarbejdende udvalg bestående af direktør Morten Knudsen (formand), docent Karen Siune og tidligere minister Nils Wilhjelm. Udvalgets kommissorium lød på at udarbejde et forslag om teknologinævnets fremtidige eksistens. Udvalget udarbejdede en rapport, men der var ikke politisk enighed om udvalgets anbefalinger.

På baggrund af evalueringsarbejdet og udvalgsarbejdet har forskningsministeren besluttet at foreslå oprettelse af et uafhængigt organ for teknologivurdering efter dette lovforslag.

Der er behov for et permanent forum til debat om teknologivurdering, og dette forum bør have en dobbelt funktion, som det nuværende teknologinævn. Det skal dels kunne få foretaget de udredninger, som er nødvendige for en konstruktiv, samfundsnyttig debat om teknologi, og dels kunne formidle resultatet af disse udredninger til befolkningen og til regering og Folketing.

Den aktivitet, der er startet ved teknologinævnets oprettelse, har været frugtbar, og i den periode nævnet har virket, har andre lande oprettet tilsvarende organer, som foretager lignende aktiviteter.

Der er behov for et internationalt samarbejde om teknologivurdering, dels om videreformidling af andre landes teknologivurderingsaktiviteter, dels om udveksling af erfaringer om udvikling af teknologivurderingsmetoder.

Det betyder, at der lægges vægt på brobygningsfunktionen til den internationale teknologivurdering og mellem eksperter, borgere og beslutningstagere. Der lægges samtidig vægt på, at rådets arbejde når ud til en bred kreds.

Det eksisterende teknologinævn har udført et godt arbejde, og er især kendt, også internationalt, for sine vellykkede konsensuskonferencer. Teknologinævnet har medvirket til, at teknologiforskrækkelsen